

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 15.04.2003.
Sayı : 83

2/120-1412/5672

11.04.2003

TBMM Başkanlığına

--6.1.1982 tarih ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 53. maddesinin 1 ve 3. Fıkralarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim, gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

--Gereğini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Atilla Kart

CHP Konya Milletvekili

Genel Gerekçe ;

--Anayasa'da 3.10.2001 tarih-4709 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, Temel Hak ve Hürriyetlerin özüne dokunulmaksızın, sadece Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilmesini öngören yeni bir sistem benimsenmiştir. Böylece, Temel Hak ve Hürriyetler bakımından bir genişleme sağlanmıştır.

--Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri her geçen gün yoğunlaşmaktadır. Tam üyeliğe giden süreçte, hem Ülkemizin ve hem de Avrupa Birliği'nin karşılıklı yükümlölükleri bulunmaktadır. Bu kapsamda, Ülkemizle ilgili olarak 4 Aralık 2000 tarihinde onaylanan **"katılım ortaklığı belgesinin"** ardından, 19 Mart 2001 tarih ve 2001/2129 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kabul edilen **"Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı"**, 24 Mart 2001 tarih ve 24352 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

--Günümüzde insan hakları ve temel hürriyetlerin tanınması, evrensel bir ilgi konusu olmakla kalmamış; bunların güvence altına alınarak aykırı uygulamalardan korunması ve daha ileri düzeyde gerçekleştirilmesi amacıyla bazı uluslar arası kuruluşlar oluşturulmuş, bu kuruluşlar bünyesinde çeşitli uluslar arası belgeler kabul edilmiştir. Bu kuruluşların başında, hemen hemen tüm dünya ülkelerini kapsayan Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile demokratik Avrupa ülkelerinin siyasal birliği olan Avrupa Konseyi'nin geldiğı bilinmektedir. Konu ile ilgili uluslar arası belgelerden en önemlileri, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca 10 Aralık 1948 tarihinde kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ile Avrupa Konseyi bünyesinde imzalanan ve kısaca **"Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi"** olarak anılan İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme ve eki olan protokollerdir.

--Getirilen iş bu yasa teklifi ile; bir taraftan Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması amaçlanmakta; diğer taraftan da benzer gerekçelerle Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun yargılamanın iadesi ile ilgili bölümlerinde yapılan değişikliklere paralelliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

--Hukuk ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunlarında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının yargılamanın iadesi sebebi olarak kabul edilip, İdari Yargılama Usulü Kanununda benzer düzenlemenin yapılmamış olması açık bir çelişkidir. Öte yandan; idari işlemlerin hukuka uygunluğunun denetiminin sağlanması bakımından da bu düzenlemenin yapılması zorunludur. Bu düzenleme yapılmadığı takdirde, idarenin yargısal prosedür içinde denetimi yolları sınırlandırılmış olmaktadır. Oysa hukuk devleti anlayışı içinde böyle bir sınırlandırmanın olmaması gerekir.

--İş bu yasa teklifi, bu gerekçelerle hazırlanmıştır.

Madde Gerekçeleri;

1-Genel gerekçe doğrultusunda düzenleme yapılmıştır.

2-Genel gerekçe ve 23.1.2003 tarih-4793 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun doğrultusunda düzenleme yapılmıştır.

--Geçici madde de, yukarıda sözü edilen genel gerekçe ve 4793 sayılı Kanun doğrultusunda hazırlanmıştır.

3-Yürürlük maddesidir.

4-Yürütme maddesidir.

6.01.1982 tarih ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 53. Maddesinin 1 ve 3. fıkralarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi;

Madde 1; 6.1.1982 tarih – 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 53. maddesinin 1. fıkrasına aşağıdaki bend eklenmiştir.

“1) Hükmün, insan haklarını ve ana hürriyetleri korumaya dair sözleşmenin veya eki olan protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması”,

Madde 2; İdari Yargılama Usulü Kanununun 53. maddesinin 3. bendinin 1. cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“3) Yargılamanın yenilenmesi süresi 1/1 bendinde yazılı sebep için 1 yıldır.”

Geçici Madde; Bu kanunun 1. maddesi, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararları ile bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılacak başvurular üzerine verilecek kararlar hakkında uygulanır. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde devam etmekte olan davalarla ilgili kararlar hakkında da bu kanun uygulanır. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kesinleşmiş olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına ilişkin yargılamanın iadesi talepleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde yapılır.

Madde 3; Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4; Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Atlı gibdir

İNCE KARAC